KOALICIJA ZA USPEŠNO SLOVENIJO

Slovenska demokratska stranka, Nova Slovenija – krščanski demokrati, Slovenska ljudska stranka, FOKUS Marka Lotriča in Demokrati Anžeta Logarja sklepamo

Koalicijsko pogodbo za mandat 2026 – 2030

Z namenom oblikovanja politične povezave, ki bo delovala za blaginjo Slovenije

I. Temeljna izhodišča

1. Temeljne vsebinske prioritete koalicije so: razvoj in blaginja Slovenije, boj proti korupciji in organizirani kriminaliteti, decentralizacija in debirokratizacija. Cilj uresničevanja teh prioritet je oblikovanje Slovenije kot države priložnosti, blaginje in pravičnosti, v kateri se bo vsak odgovoren državljan počutil varnega in sprejetega.
2. Koalicija bo svoje razvojne politike gradila na ambiciji oblikovanja uspešne Slovenije. Ustvarjamo, da bodo naši zanamci na boljšem, kot smo bili mi. Ustvarjamo stvari, na katere bodo ponosne prihodnje generacije. Ponujamo ambicijo in priložnost. Zagovarjamo prepričanje, da z dobrim delom in trudom lahko uspemo. Želimo oblikovati družbo, v kateri posameznik ne bo odvisen od države, da bo lahko razvijal sebe, gradil na lastni neodvisnosti in samostojnosti. Naš cilj je Slovenija kot visoko razvita, konkurenčna in socialno odgovorna država, ki temelji na znanju, inovacijah, pravičnosti in visoki kakovosti življenja.
3. Naš cilj je država, ki spoštuje dostojanstvo vsakega človeka ter mu omogoča, da v varnem okolju razvija svoje talente in ustvari družino. Zagovarjamo hitrost razvoja, kakršno je posameznik ali podjetje sposobno doseči. Država mora oblikovati spodbudno okolje za vse tiste, ki želijo iti hitreje in višje. Tistim, ki kljub trudu, delu ali zaradi nesrečnih okoliščin spodrsne, pa pomagamo s socialno mrežo. Država vodi postopke za njihovo čimprejšnjo reaktivacijo in čimprejšnji povratek na trg dela. Država mora ustvarjati pogoje za uspeh posameznika, ne nadomeščati njegove pobude, socialna politika pa mora zagotavljati varnost tistim, ki jo resnično potrebujejo.
4. Delo ni socialna, temveč razvojna in gospodarska kategorija, s katero se ustvarja blaginja in posledično financira socialne storitve. Brez produktivnosti in uspešnega gospodarstva ni socialne države, brez socialne države ni skladnega razvoja, zato bomo investirali v socialni dialog.
5. V ospredje ne postavljamo zgolj minimalne plače, ampak svoje napore usmerjamo v to, da bi bila plača vseh zaradi večje produktivnosti višja.

Zagovarjamo meritokracijo in plačilo po delu in rezultatih dela. Ni napredka brez konkurence.

6. Namesto dodatnih obdavčitev vseh, ki so varčevali in vlagali v lastna stanovanja in hiše, bomo z debirokratizacijo, decentralizacijo in jamstveno stanovanjsko shemo za mlade ustvarjali pogoje, v katerih si lahko čim več posameznikov zgradi lastno streho in lasten dom.
7. Zagovarjamo razumne politike varovanja okolja, ki omogočajo tako blaginjo kot zdrav naravni življenjski prostor ter povečujejo energetsko suverenost države.
8. Temelj razvojne politike je ustvarjanje ugodnejših pogojev za domače gospodarstvo in spodbujanje tujih naložb, kar edino na koncu prinese tudi več denarja za plače, za kvalitetne in dostopne javne storitve ter druge skupne potrebe sodobne razvite družbe.
9. Koalicija bo posebno pozornost namenila kakovostnemu, dostopnemu in sodobnemu izobraževanju na vseh ravneh ter spodbujanju vseživljenjskega učenja kot temelju razvoja. Sistematično bomo krepili razvoj kadrov v povezavi z gospodarstvom ter ustvarjali pogoje za zadrževanje domačih talentov in vračanje slovenskih strokovnjakov iz tujine.
10. Hrana je strateška surovina. Prehranska varnost in energetska varnost sta bistvena elementa nacionalne varnosti. Z učinkovitimi ukrepi bomo krepili celotno kmetijsko prehransko verigo s posebnim poudarkom na mladih in družinskih kmetijah. Zagotavljali bomo visoko raven energetske varnosti z zanesljivimi in razpršenimi viri.
11. Preko načela, da mora denar iz javne zdravstvene blagajne slediti pacientu, bomo zagotavljali dostopno, kakovostno in učinkovito zdravstveno varstvo za vse državljane. Z učinkovitimi ukrepi bomo skrajševali čakalne dobe in izboljševali organizacijo javnega zdravstvenega sistema.
12. Zagovarjamo decentralizacijo in finančno samostojnost občin, ki so skupaj s slovenskim gospodarstvom ključen dejavnik stabilnosti v državi. Številne enote državne administracije in sedeže oziroma dele ministrstev bomo razmestili po različnih slovenskih regijah. Decentralizacija države bo eden ključnih razvojnih vzvodov s težnjo po vzpostavitvi močnih regij, ki bodo imele izvirne pristojnosti in vire ter s tem tudi odgovornost za svoj razvoj.
13. Oblikovali bomo vitko državo, manjšo in učinkovito administracijo, z digitalizacijo in uporabo umetne inteligence zagotovili bolj kvalitetne storitve javne uprave ter vpeljali nagrajevanje po delu in uspešnosti, kar spodbuja ustvarjalnost in višjo produktivnost. Odpravljali bomo birokratske ovire. Gradili bomo sproščeno Slovenijo, ki ne bo temeljila na predpisih, ampak na zdravem razumu in zdravi tekmovalnosti ter odgovornosti.
14. Koalicija bo usmerjala reforme na tiste ukrepe in področja, ki izboljšujejo položaj in življenje ljudi. Za nas so pomembne vse pravice in pravice vseh.

Tako manjšine kot večine. Enakost pravic je temelj skupnega sožitja v dobro družbe.

15. Družina je temeljna celica družbe, domovina Slovenija je naš skupen dom. Svojo domovino cenimo. Cenimo našo kulturo in tradicijo. Hvaležni smo našim prednikom za ustvarjeno. Spoštljivi smo do njihovih naporov in njihovih žrtev. Prizanesljivi smo do njihovih dejanj, saj enak odnos pričakujemo tudi od naših potomcev.
16. Koalicija zgodovino našega naroda in države sprejema takšno, kot je. V ospredje bomo postavljali tiste zgodovinske dogodke, ki so nas združevali in ne tistih, ki so nas razdvajali. Gradili bomo na družbenih temeljih, ki nas povezujejo. Cenimo vsakega posameznika, ki se je v prejšnjem stoletju uprl kateremu koli totalitarnemu režimu. Obsojamo vse zločine, ne glede na to, s katero ideologijo so se skušali upravičiti. Zavedamo se, da samostojne Slovenije in slovenske države zagotovo in dokazano ne bi bilo brez slovenske osamosvojitve, ki je narod združila. Vrednote slovenske osamosvojitve so zato vrednotno središče slovenskega naroda in države ter temelj, na katerem samostojna Slovenija stoji. Ne njem ne branimo preteklosti, ampak gradimo prihodnost.
17. Rešitev za demografski problem Slovenije in Evrope ni v priseljevanju, ampak v dvigu blaginje, učinkovitejšem delovanju vseh podsistemov v državi, večjemu veselju do življenja ter povečanju rodnosti. Slovensko družino postavljamo v ospredje kot temeljno celico družbe. Družina z otroki je za narod in državo z nacionalnega in tudi ekonomskega vidika investicijski projekt za prihodnost in ni del socialne politike.
18. Korupcija razkraja družbo. Draži javne storitve, ruši zaupanje državljank in državljanov v institucije države in uničuje okolje zdrave konkurence ter družbenega razvoja. Koalicija bo zato vzpostavljala ničelno toleranco do korupcije ter oblikovala steber prioritetnega pregona in zatiranja korupcije in organiziranega kriminala. V okviru tega stebra bo vzpostavila neodvisen in celovit sistem institucij za zatiranje korupcije in organizirane kriminalitete, ki jih omogočata slovenska ustava ter evropsko pravo.
19. Koalicija bo ponudila vsem parlamentarnim strankam sodelovanje v okviru partnerstva za razvoj in odpornost. Organizirala bo Konvencijo o prihodnosti Slovenije s ciljem določitve razvojnih prioritet države za naslednja tri desetletja.
20. Politike koalicije bodo temeljile na merljivih ciljih, odgovornosti nosilcev odločitev in rednem spremljanju rezultatov.

II. Program koalicije po resorjih

1. FINANCE

Zagotavljanje stabilnih, vzdržnih in predvidljivih javnih financ ter makroekonomske stabilnosti ob doslednem upoštevanju fiskalnih pravil EU, obvladovanju proračunskega primanjkljaja in postopnem zmanjševanju javnega dolga, pri čemer morajo biti vsi ukrepi in predlogi, ki povečujejo odhodke ali zmanjšujejo prihodke državnega, občinskih proračunov ali javnih blagajn, pripravljeni tako, da ne ogrožajo fiskalne vzdržnosti.

Uvedba štiriletnih proračunskih ciklov z jasno določeno zgornjo mejo rasti izdatkov, ki v mandatu ne sme preseči ciljne inflacije, ter uvedba možnosti prenosa neporabljenih sredstev v naslednje obdobje, ob zagotovitvi, da tak prenos ne povzroči povečanja letnega proračunskega primanjkljaja.

Učinkovito upravljanje javnega dolga in zagotavljanje ustreznega zadolževanja.

Učinkovita podpora črpanju evropskih sredstev.

Zagotavljanje predvidljivega, konkurenčnega in razvojno naravnanega davčnega ter poslovnega okolja brez uvajanja novih davkov, razen v primeru sočasne razbremenitve na drugih davčnih področjih z namenom ohranjanja skupne davčne obremenitve ter zagotavljanja stabilnega in predvidljivega davčnega okolja, ob možnosti prilagoditve oziroma uvedbe obdavčitve posameznih dejavnosti glede na tržne razmere in primerljivo raven obdavčitve v državah EU, kjer obstaja utemeljen javnofinančni ali razvojni interes.

Razbremenitev dela in gospodarstva ter povečanje neto dohodkov zaposlenih.

Krepitev produktivnosti, konkurenčnosti, investicij in podjetništva.

Sprejemanje ukrepov za blažitev inflacije.

Spremembe dohodninske lestvice z namenom razbremenitve dela.

Postopen dvig splošne olajšave, ki sledi minimalnim življenjskim stroškom.

Ukinitev 50-odstotnega dohodninskega razreda ter njegova združitev z zgornjim razredom na enotno stopnjo 40 %.

Uvedba posebne olajšave za mlade do 29 let v višini 3.000 EUR.

Uvedba družinske dohodnine.

Razbremenitev visoko usposobljenih in produktivnih kadrov z uvedbo razvojne kapice v višini 2,5 do 3-kratnika povprečne plače v roku enega leta.

Poenostavitve za podjetnike (normiranci, pavšalna ureditev) in podpora malim podjetjem, obrtnikom in mladim podjetnikom ter mladim kmetom.

Uvedba sistema pavšalne obdavčitve, omejenega na izbrane panoge glede na značilno maržo z ustrezno prilagojenimi davčnimi stopnjami, z zgornjo mejo 350.000 EUR letnih prihodkov, ob ohranitvi klasične ureditve s. p. ali d. o. o. za ostale podjetnike ter preoblikovanju popoldanskih s. p. v enoten sistem dopolnilne dejavnosti (vključno z dopolnilno kmetijsko dejavnostjo).

Spodbujanje kapitalskega trga in vlaganj.

Uvedba oziroma nadgradnja davčnih olajšav za investicije v razvoj, digitalizacijo, avtomatizacijo, inovacije, raziskave in razvoj ter usposabljanje zaposlenih (v višini do 40 %), ob določitvi jasnih meril glede upravičenih področij in pogojev koriščenja z namenom spodbujanja investicij, višje produktivnosti in konkurenčnosti gospodarstva, ter posebna podpora donacijam, vključno s skladom za redke bolezni. Hkrati je treba pregledati obstoječe sisteme davčnih olajšav in spodbud z vidika njihove učinkovitosti, preglednosti in razvojnih učinkov.

Nadgradnja sistema davčnih spodbud za financiranje športa, kulture, sponzorstev in donacij s strani gospodarstva ter krepitev povezovanja športa z gospodarstvom in turizmom, ob določitvi ustreznih oblik in obsega podpore za razvoj športnikov, športnih organizacij, programov in športne infrastrukture.

Uvedba davčnih olajšav za vlaganja v zagonska in hitro rastoča podjetja z namenom spodbujanja tveganega kapitala, razvoja inovativnega podjetništva, lažjega dostopa do financiranja ter dolgoročnega razvoja domačega start-up ekosistema, vključno z možnostjo ugodnejše davčne obravnave vlaganj in kapitalskih dobičkov ob izpolnjevanju razvojnih in časovnih pogojev.

Spodbujanje razvoja skladov tveganega kapitala in drugih razvojno-investicijskih mehanizmov z namenom povečanja dostopa zagonskih, inovativnih in hitro rastočih podjetij do kapitala, pri čemer je cilj postopna vzpostavitev večjega obsega domačega tveganega kapitala in krepitev investicijske kapacitete slovenskega start-up ter razvojnega ekosistema do leta 2032.

Poenostavitev obdavčitve kapitalskih dobičkov.

Uvedba ciljno usmerjenih davčnih spodbud za vrhunske kadre, vključno z možnostjo dohodninske olajšave do 30 %, ob določitvi jasnega obsega in ciljne skupine.

Uvedba sistema obdavčitve delniških opcij zaposlenih ob unovčenju ob jasni opredelitvi njihove davčne obravnave.

Zagotovitev mednarodno konkurenčnega, stabilnega in administrativno učinkovitega sistema davka od dohodkov pravnih oseb (DDPO), ob preučitvi ukrepov za dodatno spodbujanje reinvestiranja dobičkov, investicij in dolgoročne rasti podjetij, vključno z možnostjo prilagoditve sistema obdavčitve izplačanega dobička.

Prenova sistema subvencij z namenom večje učinkovitosti, zmanjšanja administrativnih bremen ter postopnega zmanjševanja oziroma odprave neučinkovitih subvencijskih ukrepov.

Ureditev delniških opcij zaposlenih na način, da se obdavčitev izvede ob unovčenju in ne ob pridobitvi, pri čemer se delniške opcije obravnavajo kot kapitalski dohodek in ne kot dohodek iz dela, ob odpravi obrutenja ter uvedbi degresivne obdavčitve v višini 15 % do 3 let imetništva, 10 % do 7 let imetništva ter 0 % po 10 letih imetništva kapitala.

Uvedba enotnega vplačilnega računa za akontacije dohodnine in socialne prispevke v roku enega leta.

Uvedba znižanja obdavčitve stanovanjskih najemnin za dolgoročno oddajo z namenom povečanja ponudbe najemnih stanovanj in izboljšanja dostopnosti, ob hkratnem učinkovitem sankcioniranju oddaje na črno ter zagotovitvi varstva pravic lastnikov, vključno z možnostjo izpraznitve stanovanja v primeru kršitve najemne pogodbe v roku največ dveh mesecev.

Ustanovitev Demografskega sklada, na katerega se prenese celotno državno premoženje, njegovi dobički pa se namenijo dolgoročni stabilnosti in financiranju pravic iz pokojninskega sistema.

Zagotovitev brezplačnega paketa osnovnih bančnih storitev za vse, ki prejemajo plače, pokojnine in druge redne dohodke. Paket bo vključeval brezplačno odprtje in vodenje računa, debetno kartico in 5 dvigov mesečno na bankomatih brez nadomestil.

Poenostavitev davčnih in upravnih postopkov.

2. GOSPODARSTVO, DELO IN ŠPORT

Povečanje produktivnosti in dodane vrednosti gospodarstva ter spodbujanje podjetništva, investicij in inovacij, vključno z nacionalnim pristopom k dvigu produktivnosti v malih in srednjih podjetjih, revizijo obstoječih ukrepov ter krepitvijo sodelovanja podjetij z raziskovalnimi institucijami.

Pospeševanje investicij in ustvarjanje spodbudnega investicijskega okolja ter krepitev konkurenčnosti gospodarstva, ob hkratni podpori malim podjetjem, obrtnikom, mladim podjetnikom, mladim kmetom ter lokalnemu gospodarstvu in regionalnemu razvoju.

Zmanjšanje regulativnih in administrativnih bremen, deregulacija in izboljšanje poslovnega okolja ter digitalizacija in poenostavitev postopkov.

Uvedba enotnega sistema presoje vplivov predpisov, načela »molk pomeni soglasje«, deregulacije za mikro podjetja ter pravila 1 IN – 2 OUT, ob določitvi jasnega okvira za njihovo uporabo z namenom zmanjšanja administrativnih bremen in izboljšanja poslovnega okolja.

Uvedba ciljno usmerjenih investicijskih spodbud, vključno z možnostjo degresivne amortizacije ter pospešenih postopkov (fast track) za projekte z visoko dodano vrednostjo, ob določitvi jasnih meril glede vrste in intenzivnosti spodbud, z namenom povečanja investicijske aktivnosti, industrijskega razvoja in produktivnosti gospodarstva.

Povečanje dodane vrednosti industrije in razvoj domače proizvodnje ter uvedba ciljno usmerjene industrijske politike, vključno s podporo strateškim sektorjem, kot je lesnopredelovalna veriga.

Uveljavitev trga dela z večjo delovno aktivnostjo, aktivna politika zaposlovanja in hitrejši prehod iz izobraževanja v zaposlitev.

Prekvalifikacije za deficitarne poklice, razvoj digitalnih kompetenc in vseživljenjsko učenje ter krepitev povezave med izobraževanjem in gospodarstvom.

Reševanje pomanjkanja delovne sile in privabljanje visoko kvalificiranih kadrov.

Krepitev socialnega dialoga.

Uvedba modela flexicurity kot krovnega pristopa k urejanju trga dela, ki združuje večjo fleksibilnost in varnost zaposlenih ter vključuje spodbude za zaposlovanje, razvoj vajeništva in dualnega sistema izobraževanja ter ukrepe za večjo aktivacijo mladih in starejših.

Preprečevanje nelojalne konkurence in prekarnega dela.

Uvedba ustrezne zakonodajne ureditve hibridnega in platformnega dela z namenom prilagoditve sodobnim oblikam zaposlovanja.

Večja transparentnost poslovanja (B2B) z uvedbo sistema evidentiranja storitev med podjetji po vzoru davčnih blagajn.

Priprava in uvedba nacionalnega programa za dvig produktivnosti v prvih 12 mesecih mandata, z ukrepi za spodbujanje tehnološke modernizacije, digitalizacije, avtomatizacije, reinvestiranja dobičkov ter lažjega dostopa podjetij do razvojnega financiranja, vključno z možnostjo ciljnih kreditnih in jamstvenih shem za podjetja z visoko razvojno in investicijsko komponento.

Vzpostavitev okvirnega programa financiranja prebojnih razvojnih projektov sodelovanja podjetij in raziskovalnih institucij v okvirni višini 100 milijonov evrov v obdobju 2026–2030 z namenom pospeševanja prenosa znanja, inovacij, višje dodane vrednosti in tehnološkega razvoja gospodarstva.

Spodbujanje razvoja kapitalskega trga in vlaganj.

Uvedba nove pravnoorganizacijske oblike vitke delniške družbe (V. D. D.) z namenom večje fleksibilnosti, enostavnejšega upravljanja ter lažjega dostopa do kapitala

Uvedba novih in prilagoditev obstoječih podjetniških statusov, vključno s študentskim s. p. in možnostjo normiranega s. p. za upokojence ob določitvi obsega in pogojev opravljanja dejavnosti.

Uvedba enotne institucionalne ureditve za internacionalizacijo gospodarstva z vzpostavitvijo centralne agencije ali reformo in prestrukturiranjem obstoječih institucij z namenom odprave razdrobljenosti ter učinkovitejšega spodbujanja izvoza in privabljanja tujih neposrednih naložb.

Ustanovitev vladnega Strateškega sveta za gospodarstvo.

Uvedba sistemskih rešitev za večjo učinkovitost javnih politik, vključno z ocenjevanjem dodane vrednosti pri razpisih ter vzpostavitvijo enotnega inšpekcijskega organa.

Uvedba startup oziroma digital nomad vize v prvih 12 mesecih mandata z namenom privabljanja domačih in tujih podjetnikov, razvojnih ekip ter visokokvalificiranih kadrov, ob hkratni vezanosti koriščenja spodbud, olajšav ali javnih razvojnih sredstev na registracijo podjetja in ustvarjanje razvojnih aktivnosti v Republiki Sloveniji.

Priprava posebnega delovnopravnega in razvojnega paketa za zagonska ter hitro rastoča podjetja z namenom večje fleksibilnosti poslovanja, lažjega zaposlovanja, spodbujanja prvih zaposlitev ter zmanjšanja administrativnih in stroškovnih obremenitev dela, vključno s prilagoditvami na področju organizacije delovnega časa, nadurnega dela, podjetniške aktivnosti študentov in upokojencev ter drugih ukrepov za krepitev konkurenčnosti startup in scaleup okolja.

Digitalizacija in poenostavitev postopkov zaposlovanja tujcev ter vzpostavitev enotnega kontaktnega mesta z namenom hitrejšega, preglednejšega in administrativno učinkovitejšega urejanja postopkov za delodajalce in tuje delavce.

Učinkovit in pravičen avtorskopravni sistem, ki bo zagotavljal avtorjem, izvajalcem in producentom pošteno nadomestilo za uporabo svojih del ter enakovredno sodelovanje pri razvoju kulturnega in kreativnega ustvarjanja.

Izplačevanje nadomestila za bolniško odsotnost v breme ZZZS se začne izvajati 20. delovni dan.

Krepitev nacionalne prepoznavnosti skozi šport kot pomembnega družbenega, razvojnega in promocijskega dejavnika države.

3. NOTRANJE ZADEVE IN JAVNA UPRAVA

Racionalizacija v organizaciji in delovanju celotne javne uprave. Priprava programa racionalizacije za celoten sektor države, vključno s predlogom racionalizacije pri obstoju, organizaciji in delovanju institucij, ki nimajo neposredne ustavne podlage za ustanovitev.

Implementacija kariernega sistema v krovni zakon, ki ureja organiziranost in delo v policiji.

Posodobitev opreme policije, usposabljanje kadrov na najvišji ravni ter ustrezen družbeni in poklicni status policistov.

Pregled vseh birokratskih postopkov, ki jih morajo policisti opravljati pri svojem delu z namenom poenostavitve ter odprave nepotrebnih.

Zagotovitev možnosti, da policija v predkazenskem postopku kazniva dejanja odkriva in preiskuje tako samostojno kot na podlagi pisne usmeritve tožilstva kot organa kazenskega pregona po prejemu kazenske ovadbe ali poročila policije.

Ponovna vzpostavitev avtocestne policije.

Ureditev romske problematike z upoštevanjem enakih meril za vse ter z ustrezno spremembo zakonodaje.

Dosledno ločevanje nezakonitih migracij od zakonitih ter ločevanje nezakonitih migrantov socialnega turizma od beguncev, predvsem žensk in otrok, ki bežijo iz območij vojaških spopadov. Dosledno zavračanje ilegalnih migrantov, ki niso begunci in ki v Slovenijo ne vstopajo iz nevarne države. Vpeljevanje rešitev iz EU-pakta o migracijah in zaščita interesov Slovenije.

Uvedba obvezne rotacije za uradnike na vodstvenih položajih na ministrstvih in državnih organih, ki delajo na področjih javnih naročil, upravnih postopkov, nadzornih funkcij ter finančnih in kadrovskih oddelkov z možnostjo prostovoljne rotacije za druge profile.

Debirokratizacija in digitalizacija procesov z uvajanjem umetne inteligence v procese dela.

Uvedba aplikacije eSlovenija - enotno digitalno okno za vse javne storitve, dokumente, e-podpise.

Uvedba informativnega stroška za vsako storitev države.

Premestitev državnih institucij po celotni državi.

Ukinitev Uradniškega sveta.

Preverba zakonitosti zaposlitev in prerazporeditev v javnem sektorju, izvedenih v mandatu prejšnje vlade.

Začetek postopkov za ustanovitev pokrajin ter vzpostavitev in krepitev centrov regij za razvoj ostalih mest.

Financiranje nevladnih organizacij preko odstotka dohodnine, ki jo nevladnim organizacijam lahko prostovoljno namenijo davkoplačevalci.

Uvedba centralnega e-avkcijskega portala za javna naročila male vrednosti po zgledu baltskih držav, z namenom povečanja transparentnosti, učinkovitosti in preprečevanja korupcijskih tveganj.

Vzpostavitev enotnega plačnega sistema za administrativni del javnega sektorja ter ločenih sistemov za vojsko, zdravstvo, policijo, izobraževanje in kulturo ter socialno varstvene storitve.

Uzakonitev rednega letnega testiranja na droge za funkcionarje funkcionarskega plačnega stebra na državni ravni.

4. INFRASTRUKTURA IN ENERGETIKA

Zagotovitev urejene, zmogljive in varne prometne infrastrukture kot podpore gospodarstvu in mobilnosti prebivalstva.

Prenova, nadgradnja in dokončanje ključnih infrastrukturnih projektov ter nadaljevanje in pospešitev gradnje manjkajočih cestnih povezav.

Izboljšanje pretočnosti prometa, odprava zastojev ter širitev prometnih zmogljivosti na najbolj obremenjenih odsekih. Vsi gradbeni posegi na prometnicah, ki ovirajo tekoč potek prometa, se izvajajo tudi ponoči. Kjer je možno vozne pasove enostavno sproti širiti in ožiti, se dela ne izvajajo v času prometnih konic. Med pomemben kriterij izbire najugodnejših izvajalcev infrastrukturnih projektov se poleg cene določi tudi rok izvedbe.

Nadgradnja železniške infrastrukture ter povečanje hitrosti, zmogljivosti in konkurenčnosti železniškega prometa.

Razvoj letalstva, pomorstva in logistike kot ključnih podpornih sistemov gospodarstva.

Razvoj kolesarske infrastrukture in povečanje prometne varnosti.

Pospešitev umeščanja v prostor in investicijskih postopkov ter debirokratizacija postopkov pri infrastrukturnih in energetskih projektih.

Krepitev nadzora nad infrastrukturnimi investicijami ter vzpostavitev učinkovitejšega investicijskega procesa.

Zagotavljanje zanesljive, neprekinjene in cenovno dostopne oskrbe z energijo ter krepitev energetske samozadostnosti Slovenije. Prizadevanje za odpravo CO2 (ETS) kuponov na EU ravni ter ponovna preučitev rokov za uporabo premoga pri zagotavljanju stabilne energetske oskrbe države.

Razvoj energetskega sistema na kombinaciji jedrske energije, hidroenergije, geotermalne energije ter ostalih racionalnih obnovljivih virov, kamor ne štejemo vetrne energije.

Zagotavljanje stabilne oskrbe z energijo preko nadaljevanja projekta JEK2 ter malih modularnih jedrskih reaktorjev.

Razvoj hidroenergije in nadgradnja elektroenergetskega omrežja.

Vzpostavitev dolgoročnega investicijskega načrtovanja do leta 2040 kot krovne razvojne vizije z opredelitvijo ključnih prioritet in priprava konkretnih projektov na podlagi Konvencije o prihodnosti Slovenije.

Vzpostavitev enotnega sistema nadzora nad investicijami, ki vključuje obvezno uporabo metodologije CBA, uvedbo BIM za projekte nad 5 milijonov EUR, digitalizacijo gradbenega dnevnika kot standardnega nadzornega orodja ter uporabo FIDIC (Design & Build) za večje projekte, ob vzpostavitvi centralnega registra investicij, omejitvi aneksov ter standardizaciji cen materialov in interoperabilnih podatkovnih formatov v gradbeništvu z namenom večje transparentnosti, učinkovitosti in zmanjšanja korupcijskih tveganj.

5. IZOBRAŽEVANJE, ZNANOST IN MLADINA

Uveljavitev ideološko nevtralne šole, ki jo zagotavlja 41. člen ustave RS. Umik ideoloških vsebin iz vrtcev in šol. Dvig ugleda učiteljskega poklica, spoštovanje učiteljske avtonomije in vrnitev učiteljske avtoritete.

Ukrepi za reševanje kadrovske problematike: posodobitev študijskih programov za pedagoške poklice, uvedba fleksibilnejše zakonodaje, ureditev položaja mladih učiteljev.

Oblikovanje kurikularne skupine, sestavljene iz področnih strokovnjakov ter kritičnih opazovalcev drugih strok, ki bo oblikovala skupni del učnih načrtov za osnovno in srednjo šolo vseh smeri ter učne načrte, ki vsak zase, po disciplini, ne bo presegal več kot 5 strani.

Združevanje strokovnih zavodov s področja izobraževanja, ki izvajajo analize rezultatov, kurikularne zasnove, posodobitve.

Vrnitev sestave svetov šol na razmerje 3-3-3.

Zmanjšanje birokratskih obremenitev učiteljev.

Ustanovitev učiteljske zbornice – strokovnega telesa učiteljev, ki bo imelo večjo vlogo pri oblikovanju šolske politike, standardov, etičnih smernic in strokovnega razvoja.

Zagotavljanje svobode odločanja o vzgojnih pristopih otrok – vzpostavitev pravičnega sistema financiranja zasebnih vrtcev in šol.

Določitev pripravljalnic in njihova uvedba v lokalnih skupnostih, ki bodo to želele.

Uvedba novih predmetov ali dopolnitve učnih načrtov za naslednja področja: digitalizacija, računalništvo, informatika, podjetništvo, finančno opismenjevanje.

Reforma nacionalnega preverjanja znanja in mature.

Določitev in uvedba mehanizmov za reševanje nasilja na šolah.

Krepitev preventivnih programov o pomenu dobrih medčloveških odnosov in dobrega duševnega zdravja, ki bodo opolnomočili starše, otroke, mladostnike in zaposlene.

Spodbude za čim več lokalno pridelane hrane v vrtcih in šolah. Obvezno vključevanje lokalne hrane v razpise.

Omejitev uporabe mobilnih telefonov v šolah.

Posodobitev sistema vajeništva.

Vzpostavitev novih izobraževalnih programov z dvojno rabo na področjih, kjer Slovenija že ima znanje in industrijsko tradicijo (letalstvo, težka mehanizacija, inženirstvo), ki bi povezovali civilna in vojaška tehnična znanja v obstoječih medpodjetniških izobraževalnih centrih (MIC).

Okrepitev povezave univerza–gospodarstvo (hitri dostop najboljših študentov do raziskovalnih programov, sofinanciranje start-up idej).

Krepitev decentralizacije in kakovosti slovenskega univerzitetnega prostora.

6. ZDRAVJE

Zagotovitev sodobnega in dostopnega sistema zdravstvenega varstva, v središču katerega je pacient – njegova pravočasna in kakovostna obravnava, ki je plačana v okviru javnih sredstev, zbranih pri Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije.

Popravki zakonodaje in odprava najbolj škodljivih ukrepov, ki jih je sprejela prejšnja vlada.

Vzpostavitev dialoga z vsemi deležniki v zdravstvu. Konec vojne z zdravniki, ki jo je začela prejšnja vlada.

Izboljšanje statusa medicinskih sester, strežniškega osebja in tehničnega kadra.

Vzpostavitev zdravstvenega sistema, ki bo omogočil sobivanje javnega zdravstvenega sistema in zasebnega, ki bo transparentno in zakonsko urejen.

Krajšanje čakalnih vrst – takojšnja aktivacija vseh razpoložljivih zdravstvenih zmogljivosti ne glede na pravni status, storitev plača Zavod za zdravstveno Zavarovanje Slovenije. V skrajševanje čakalnih dob se vključijo vsi licencirani izvajalci, ki izpolnjujejo pogoje za delo in bodo pod enakimi pogoji, standardi kakovosti in javnem nadzoru opravili razpisane zdravstvene storitve.

Krepitev primarne ravni zdravstvenega varstva: izboljšanje dostopnosti do družinskega zdravnika, pediatra, ginekologa in zobozdravnika; sprejem ukrepov za razširitev timov; izboljšanje pogojev dela in administrativna razbremenitev; posebne rešitve za osebe brez izbranega osebnega zdravnika; dolgoročni kadrovski načrt in povečanje vpisa na izobraževalne programe.

Širitev javne zdravstvene službe z vključitvijo vseh licenciranih izvajalcev, kjer se vsem zdravnikom z licenco ponudi vključitev v mrežo javnih izvajalcev. Ob ustreznih kadrovskih in prostorskih pogojih se vsak licenciran izvajalec lahko prijavi na razpis programa zdravstvenih storitev.

Vzpostavitev nacionalnega sistema primerljivosti cen, stroškovne učinkovitosti in nabav v zdravstvu, vključno z referenčnimi cenami, skupnimi razpisi za ključne kategorije in rednim primerjalnim poročanjem.

Ureditev NMP in HNMP.

Nabor ukrepov za zmanjšanje absentizma.

Sistemska ureditev paliativne in hospic oskrbe.

Vzpostavitev enotnega, povezljivega in uporabniku prijaznega informacijskega sistema, uvedba enotne digitalne platforme za upravljanje

pacientove poti ter določitev enotne standardne informacijske infrastrukture, ob zagotovitvi ustreznih pogojev za njihovo implementacijo pri vseh izvajalcih zdravstvene dejavnosti, z namenom izboljšanja dostopnosti, učinkovitosti in zmanjšanja administrativnih bremen zdravstvenih delavcev.

Prehod na e-storitve. Debirokratizacija zdravstva. Uporaba umetne inteligence. Standardizacija informacijske infrastrukture. Fleksibilna delovno pravna zakonodaja v zdravstvu. Uporaba tele medicine na daljavo (preventiva, spremljanje in zdravljenje), uporaba elektronskih zdravstvenih zapisov (e-osebni zdravstveni karton in e-zdravstveni izvidi) in zdravnikov takojšen vpogled v zdravstveno stanje posameznika.

Vzpostavitev sodobnega, delujočega in samostojnega sklada za redke bolezni kot javnega sklada oziroma pravno osebo javnega prava.

Pospešitev investicij v zdravstveno infrastrukturo, digitalizacijo in sodobno medicinsko opremo.

Opredelitev zdravstvenega sistema kot dela kritične infrastrukture države. Zagotovljena bo njegova odpornost z načrtovanjem delovanja v kriznih razmerah, razvojem rezervnih kapacitet in s krepitvijo varnosti digitalne infrastrukture.

Prenova sistema obveznega zdravstvenega zavarovanja z jasno opredelitvijo pravic zavarovancev, večjo preglednostjo financiranja, učinkovitejšim upravljanjem sredstev ter modernizacijo organizacije in delovanja ZZZS, ob preučitvi možnosti večje izbire zavarovancev in ohranitvi univerzalne dostopnosti zdravstvenih pravic.

ZZZS se organizacijsko in upravljavsko prenovi v sodobnega, učinkovitega in transparentnega upravljavca sistema obveznega zdravstvenega zavarovanja, z jasno opredelitvijo pravic zavarovancev, preglednostjo financiranja, učinkovitim upravljanjem sredstev ter vzpostavitvijo temeljev za širitev možnosti izbire zavarovancev in razvoj pluralnih oblik izvajanja obveznega zdravstvenega zavarovanja, ob doslednem ohranjanju univerzalne dostopnosti in solidarnosti sistema zdravstvenega varstva.

Preoblikovanje javnih zdravstvenih zavodov v neprofitne javne gospodarske družbe, s čimer se bo zagotovilo sodobno upravljanje, večja odgovornost vodstev in učinkovitejša raba virov.

7. OKOLJE IN PROSTOR

Poenostavitev in pospešitev postopkov umeščanja v prostor ter pridobivanja gradbenih in drugih dovoljenj z namenom zmanjšanja administrativnih bremen, večje predvidljivosti postopkov in hitrejše izvedbe razvojnih, infrastrukturnih in stanovanjskih projektov. Molk organa po preteku roka pomeni soglasje k podani vlogi.

Ustvarjanje pogojev, da si posamezniki in družine zagotovijo primerno in dostopno stanovanje s celostno kombinacijo dopolnjujočih in relativno hitro izvedljivih ukrepov.

Aktivacija praznih, neizkoriščenih oziroma slabo izkoriščenih stanovanj in zemljišč.

Hitrejši postopki pridobivanja dovoljenj za koriščenje naravnih mineralnih surovin.

Stimulativna davčna politika za dolgoročno oddajanje stanovanj in krepitev pravne varnosti na najemnem trgu.

Povečanje učinkovitosti stanovanjskih skladov in javnih mehanizmov za gradnjo in upravljanje stanovanj.

Pospešitev umeščanja stanovanjskih projektov v prostor in poenostavitev postopkov pridobivanja dovoljenj.

Vzpostavitev sodobnega, učinkovitega in okoljsko sprejemljivega sistema ravnanja s komunalnimi odpadki, vključno s termično obdelavo komunalnih odpadkov v Sloveniji ter predelavo odpadkov v toplotno in električno energijo.

Vzpostavitev digitalne platforme za pregled postopkov prostorskega načrtovanja z namenom večje transparentnosti, dostopnosti in spremljanja priprave občinskih prostorskih načrtov.

Izvedba sistematičnega popisa degradiranih območij ter priprava konkretnih predlogov za njihovo sanacijo, prenovo in ponovno uporabo v razvojne, stanovanjske, gospodarske, infrastrukturne, športne in druge javne namene.

Prenova prostorske in gradbene zakonodaje z namenom vzpostavitve jasnega, preglednega in administrativno učinkovitega sistema, z manjšim številom predpisov in podzakonskih aktov, odpravo podvajanja postopkov, jasnimi roki, standardiziranimi postopki ter večjo predvidljivostjo za investitorje, občine in državljane.

Poenostavitev in skrajšanje postopkov sprejemanja občinskih prostorskih načrtov, občinskih podrobnih prostorskih načrtov, presoj vplivov na okolje,

integralnih gradbenih dovoljenj in drugih postopkov ob boljšem usklajevanju mnenjedajalcev ter pristojnih institucij na regionalni ravni.

Poenostavitev postopkov za gradnjo enostavnih in nezahtevnih objektov ter uvedba hitrejših postopkov izdaje gradbenih dovoljenj za eno- in dvostanovanjske objekte.

Krepitev sodelovanja med državo in občinami pri zagotavljanju zemljišč za stanovanjsko gradnjo, zlasti za mlade in mlade družine, vključno z določitvijo primernih stavbnih zemljišč po statističnih regijah, spodbujanjem prenosa občinskih zemljišč, sanacijo degradiranih območij ter vzpostavitvijo državnega pregleda zemljišč, primernih za gradnjo.

Izvajanje celovite stanovanjske politike za izboljšanje dostopnosti prvega stanovanja za mlade in mlade družine, vključno z jamstvenimi in subvencioniranimi kreditnimi shemami, najemom z odkupom, tipsko gradnjo, stanovanjskimi conami, aktivacijo praznih stanovanj, javno-zasebnim sodelovanjem ter partnerstvom države in občin.

Zagotavljanje večje avtonomije lokalnih skupnosti pri določanju razvojnih in stanovanjskih prioritet, ob ustreznem financiranju nalog občin ter enakopravnem in nediskriminatornem dostopu do državnih in evropskih sredstev.

Strokovno, uravnoteženo in odgovorno upravljanje populacije divjadi in velikih zveri z namenom varnosti ljudi, zaščite premoženja, varovanja kmetijstva ter normalnega sobivanja človeka in narave.

Zagotavljanje preglednosti, zakonitosti in strokovnega nadzora pri večjih infrastrukturnih in okoljsko spornih projektih, vključno s celovito revizijo projekta izgradnje kanala C0 in drugih okoljskih projektov ter ustreznim ukrepanjem ob ugotovljenih nepravilnostih.

8. DEMOGRAFIJA, DRUŽINA IN SOCIALNE ZADEVE

Uveljavitev socialne države kot države dostojanstva, ne odvisnosti, pri čemer mora pomoč priti do tistih, ki jo res potrebujejo, sistem pa spodbujati delo, samostojnost in odgovornost.

Uveljavitev družinske politike kot temelja dolgoročnega demografskega razvoja države, ob krepitvi družine kot osnovne celice družbe ter ustvarjanju pozitivne, družinam in otrokom naklonjene družbene klime.

Ustvarjanje pogojev, da bo odločitev za družino lažja, zlasti z dostopnejšimi stanovanji, boljšim usklajevanjem dela in družinskega življenja ter podporo mladim družinam pri reševanju stanovanjskega vprašanja.

Postopna uvedba brezplačnega vrtca za vse otroke.

Povečanje zaposlenosti in delovne aktivnosti.

Poenostavitev in racionalizacija sistema socialnih transferjev ter vzpostavitev jasnejšega razmerja med prejemki za delo in socialnimi prejemki.

Vezava socialne pomoči na vključevanje v javna dela ter uvedba znižanja pomoči za 50 % v primeru neupravičenega odklona sodelovanja.

Okrepitev nadzora nad zlorabami socialnih transferjev in družinskih ugodnosti z uvedbo načela »odgovornega upravičenca«, delnega odtegljaja socialne pomoči v primeru ponavljajočih se prekrškov in neplačanih obveznosti ter sistemskim naslavljanjem neprijavljenega premoženja v tujini.

Pokojnina kot plačilo za minulo delo in ne socialni transfer, ob ohranitvi povezanosti pokojninskega sistema z vplačanimi prispevki ter zagotavljanju njegove dolgoročne stabilnosti.

Dograjevanje pokojninskega sistema z namenom zagotavljanja dolgoročne vzdržnosti, pravičnosti in primerne višine pokojnin, vključno s preučitvijo dodatnih pokojninskih stebrov ter spodbujanjem dolgoročnega varčevanja za starost.

Uvedba usklajevanja pokojnin v razmerju 50:50 glede na rast plač in življenjskih stroškov z dvakratnim letnim usklajevanjem, ob odpravi neustrezne formule usklajevanja v razmerju 20:80.

Odprava obstoječih neenakosti v pokojninskem sistemu, zlasti nesorazmerij pri odmernih odstotkih, in izboljšanje socialnega položaja najranljivejših, vključno z ustreznejšo ureditvijo obremenitev iz naslova zdravstvenega prispevka za upokojence z nižjimi pokojninami.

Spodbujanje daljše delovne aktivnosti ter večje prožnosti pri prehodu v upokojitev z možnostjo hkratnega prejemanja pokojnine in plače ob izpolnjevanju pogojev.

Dolgotrajna oskrba in krepitev oskrbe starejših ter poenostavitev postopkov pri uveljavljanju pravic. Odprava napak, pomanjkljivosti, krivic in diskriminacij v doslej uvedenih elementih dolgotrajne oskrbe.

Vzpostavitev jasne delitve pristojnosti med zdravstvenim in socialnim sistemom ter uvedba enotne vstopne točke, enotne ocene potreb in enotnega načrta oskrbe z določitvijo koordinatorja (case managerja).

Razvoj dolgotrajne oskrbe s poudarkom na oskrbi na domu, ob razvoju skupnostnih oblik bivanja in institucionalne oskrbe za najzahtevnejše primere ter krepitvi kadrovskih kapacitet in vključevanju lokalnega okolja.

Ureditev prispevka za dolgotrajno oskrbo na način postopne uvedbe, vezane na dejanski začetek izvajanja storitev, ob ukinitvi prispevka za upokojence, odpravi dvojnega plačevanja ter prilagoditvi obremenitev za druge skupine.

Dostopnost javnih storitev ter boljša podpora invalidom, vključno z opredelitvijo prioritetnih ukrepov za izboljšanje dostopnosti, hitrejšim odločanjem o pravicah in spodbujanjem zaposlovanja invalidov.

Vzpostavitev enotnega modela družinske politike z uskladitvijo sistema otroških dodatkov in davčnih olajšav ter določitvijo razmerja med univerzalnimi in ciljanimi ukrepi z nadaljevanjem poenostavitev in avtomatizacije vložitve vlog in izdajanja odločb.

Vzpostavitev enotnega sistema stanovanjske podpore za mlade in mlade družine, vključno z jamstvenimi in subvencioniranimi kreditnimi shemami ter drugimi oblikami pomoči.

Opredelitev organizacijskega modela socialnega varstva, vloge centrov za socialno delo ter enotnega pristopa k sankcioniranju zlorab socialnih pravic.

Opredelitev ciljanih ukrepov za izboljšanje socialnega položaja upokojencev z nižjimi pokojninami.

Opredelitev ukrepov za povečanje zaposlenosti mladih, vključno z vajeništvom, spodbujanjem prve zaposlitve in aktivacijo delovno neaktivnih.

Oblikovanje Sveta za starejše kot posvetovalnega organa pri oblikovanju politik medgeneracijskega sodelovanja ter skrbi za starejše. Vzpostavitev učinkovitega in dolgoročno vzdržnega institucionalnega okvira demografske politike ter priprava celovitega nacionalnega programa za demografijo, družinsko politiko in medgeneracijsko sodelovanje.

Izboljšanje dostopa do psihosocialne in psihoterapevtske podpore, zlasti za mladostnike in ranljive skupine, ob vzpostavitvi standardov kakovosti ter povezovanju socialnega in zdravstvenega sistema.

9. PRAVOSODJE

Učinkovito, odgovorno in pregledno upravljanje pravosodnega sistema ter reforma sodstva z namenom večje učinkovitosti, strokovnosti in zaupanja v institucije.

Digitalizacija pravosodja in vzpostavitev krovnega digitalnega modela, ki vključuje celovito digitalizacijo postopkov, širitev elektronskega poslovanja s sodišči, javno dostopnost sodb ter povezljivost med policijo, tožilstvom in sodišči, z namenom večje transparentnosti, sledljivosti postopkov in zmanjšanja vpliva neformalnih centrov moči.

Skrajševanje sodnih postopkov ter povečanje učinkovitosti sojenja, vključno z zaključevanjem postopkov po instančni poti brez vračanja zadev na prvo stopnjo v ponovno odločanje.

Razbremenitev sodstva, izboljšanje organizacije dela ter prenos določenih nalog na druge pravne poklice, vključno z notarji in odvetniki, ob uvedbi digitalnih rešitev, kot je e-notarstvo.

Krepitev dejanske neodvisnosti in odgovornosti ter učinkovitosti in strokovnosti sodnikov, tožilcev ter pravosodnih institucij.

Izvedba reforme upravljanja sodstva v sodelovanju s Sodnim svetom v prvih 12 mesecih mandata, z določitvijo jasnega modela upravljanja, sestave ter krepitvijo transparentnosti, strokovnosti in odgovornosti delovanja.

Vzpostavitev sistema imenovanja in položaja sodnikov, vključno z uvedbo poskusnega mandata pred trajnim imenovanjem ter določitvijo meril in postopkov imenovanja, tudi za ustavne sodnike.

Vzpostavitev sistema merjenja uspešnosti dela in kadrovske politike v sodstvu, ki vključuje jasne kriterije uspešnosti, napredovanje na podlagi rezultatov, krepitev meritokracije, ustrezno podporno osebje ter stimulativno plačno ureditev ter transparentno in javnosti odprto delovanje.

Vzpostavitev ničelne tolerance do korupcije in klientelizma ter krepitev pregona korupcije in organiziranega kriminala. Nova organiziranost za pregon korupcijskih dejanj (SKOK), pri katerih se očita vpletenost javnega funkcionarja, javnega uslužbenca ali katerega drugega nosilca javnih pooblastil (sodniki, tožilci) in korupcijskih kaznivih dejanj pri upravljanju ali nadzoru gospodarskih družb, v katerih ima delež država ter javnih zavodov), ter za kazniva dejanja storjena v hudodelski združb, v kateri so udeleženi ali povezani nosilci javnih pooblastil.

Ustanovitev specializirane tožilske enote SKOK s pripadajočo specializirano policijsko podporo za pregon najzahtevnejših oblik korupcije in gospodarskega kriminala, integriranje obstoječe Komisije za preprečevanje

korupcije ter vzpostavitev enotnega modela pregona korupcije in organiziranega kriminala. Ustanovitev specializiranih oddelkov sodišč na vseh stopnjah za sojenje v zadevah, kjer obtožnice vloži SKOK.

Učinkovit pregon vseh kaznivih ravnanj ter izboljšanje kaznovalne politike in učinkovitejše izvrševanje kazni.

Opredelitev kaznovalne politike in sistema izvrševanja kazni z namenom večje učinkovitosti, pravočasnosti ter odvračilnega učinka.

Vzpostavitev sistema izvršbe denarnih kazni na socialne transferje.

Preučitev možnosti razširitve ukrepov mladoletniškega kaznovanja tudi za hujše oblike nasilnih kaznivih dejanj storilcev, starejših od 16 let.

Opredelitev upravnega in ustavnopravnega okvira z morebitno krepitvijo upravnega sodstva ter prenosom nadzora nad podzakonskimi predpisi na upravno sodstvo oziroma Vrhovno sodišče, z namenom razbremenitve ustavnega sodišča.

Vzpostavitev sistema vključevanja najboljših študentov prava v delo sodnega sistema preko mentorskih programov in pogodbenega sodelovanja s pravnimi fakultetami.

Ureditev prekrška poveličevanja totalitarnih simbolov na enoten način za vse totalitarne sisteme z namenom celovitega varovanja ustavnih vrednot.

Postopna krepitev institucionalnih, organizacijskih in kadrovskih zmogljivosti pravosodnega sistema, vključno z izobraževanjem, profesionalizacijo podpornih institucij ter izboljšanjem prostorskih pogojev delovanja.

10. KMETIJSTVO

Hrana je strateška surovina. Prehranska varnost je nacionalna varnost.

Razveljavitev najbolj škodljivih ukrepov v Zakonu o zaščiti živali, ki jih je sprejela prejšnja vlada.

Sprememba Strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027 glede na posebnosti slovenskega kmetijstva in zadnja znanstvena dognanja.

Debirokratizacija in digitalizacija na področju kmetijstva.

Vzpostavitev enotnega digitalnega portala za kmetijske vloge in dovoljenja.

Krepitev manjših in družinskih, ekoloških kmetij, ki preprečujejo praznjenje vasi in zagotavljajo delovna mesta z lažjim dostopom, ter uveljavitev spodbud za mlade prevzemnike zemlje. Pri vseh socialnih transferjih izvzem kmetijskih in gozdnih površin ter vse kmetijske mehanizacije, saj so osnovno sredstvo za pridobivanje hrane oziroma rejo živali. Da mlade prevzemnike kmetij spodbudimo k prevzemu, bomo za pet let oprostili vseh dajatev in uvedli pavšal za mlade prevzemnike, ki so na OMD območjih in imajo nad 400 OMD točk.

Slovenija bo v novi Skupni kmetijski politiki po letu 2028 okrepila podporo aktivnemu kmetovanju in obdelanosti kmetijskih zemljišč. Večji delež sredstev se usmeri neposredno na površine, pri travinju pa ob upoštevanju minimalne obremenitve z GVŽ, hkrati pa se bistveno okrepi podporo območjem z omejenimi dejavniki za kmetovanje (OMD) in znatno poveča vrednost točke OMD, saj je to ključno za ohranitev slovenskega podeželja, kulturne krajine in prehranske samooskrbe.

Zagotovitev uravnoteženega pristopa med varovanjem narave in aktivnim gospodarjenjem z gozdovi ter okrepiti vlogo lastnikov pri odločanju o upravljanju slovenskih gozdov.

Vzpostavitev posebnega modela pokojninske in socialne varnosti za kmete na območjih z najtežjimi pogoji za kmetovanje (700 točk OMD), saj njihovo delo predstavlja pomemben javni interes pri ohranjanju slovenskega podeželja, kulturne krajine in samooskrbe.

Vzpodbujanje zaokroževanja kmetijskih in gozdnih zemljišč predvsem v OMD območjih, prioritetno do 100 ha in za mlade do 40 let, ki jim je kmetovanje edini vir preživetja.

Prenova zadružnega sistema kot veznega člena med kmetom in potrošnikom, da bo kmetom omogočal lažje kmetovanje. Podpora združevanju zadrug v močne regijske sisteme in večja specializacija panožnih zadrug, usmerjena v

razvoj blagovnih znamk in skrajševanje dobavnih verig (kmet–zadruga–kupec).

Debirokratizacija umeščanja kmetijskih objektov v prostor in dosledno upoštevanje procesnih rokov državnih organov.

Vlaganje v namakalne sisteme, mreže proti toči, sisteme za preprečevanje pozeb in rastlinjake.

Povečanje prehranske samooskrbe. Krepitev celotnega kmetijsko prehranskega sistema s strateškimi naložbami v živilsko predelovalni sektor. Okrepitev vpliva države v kmetijsko prehranskem sektorju z načrtno naložbeno politiko.

Obvezno vključevanje lokalne hrane v razpise za javne ustanove.

Takojšen pričetek izvajanja masnih bilanc in uvedba preverjanja porekla hrane preko sodobnih metod.

Uvedba sodobnega, informatiziranega sistema varne hrane za sledljivost kakovosti in nadzora. Sprotno in pravočasno obveščanje potrošnikov o odkritih nepravilnostih za krepitev ravni varstva potrošnikov.

Uvedba »turističnega evra« za dodatno finančno pomoč OMD območij. Revidiranje OMD točkovalnika in pravičnejša OMD plačila.

Reinvestiranje dobička Slovenske družbe državnih gozdov nazaj v gozdno-lesno verigo za dvig produktivnosti in dodane vrednosti v njej. Spodbude lastnikom gozdov za aktivno upravljanje z gozdovi ter krepitev gozdno lesnih verig. Trajnostno gospodarjenje z gozdovi in razvoj domače lesnopredelovalne verige z višjo dodano vrednostjo.

Spodbujanje sladkovodne in morske akvakulture.

Upravljanje z divjadjo na način, ki bo ljudem omogočal mirno življenje in delo.

Ohranitev vinogradništva in statusa vinorodne dežele.

Priprava bele knjige slovenskega kmetijstva »Kmetijstvo kot strateška panoga.«

11. KULTURA

Prestrukturiranje finančne kulturne sheme. Več denarja za kulturne vsebine in manj za birokracijo v kulturi.

Noveliranje Zakona o RTV z namenom oblikovanja sodobnega, profesionalnega in nepristranskega javnega zavoda.

Hitra, učinkovita in racionalna infrastrukturna prenova javnih zavodov za njihovo opolnomočenje kot nosilcev kulture na celotni vertikali slovenske kulturne politike.

Ponovna vzpostavitev Muzeja slovenske osamosvojitve.

Prenova in nadgradnja akcijskega načrta za kulturo.

Revizija transparentnosti lastništva medijev in učinkovito sankcioniranje kršiteljev.

Prenova zakona o medijih z namenom zagotavljanja svobode izražanja državljanov.

Posodobitev zakonodaje z davčnimi olajšavami za vlaganje v kulturo.

Pregled učinkovitosti Ministrstva za kulturo pri porabi sredstev iz Programa evropske kohezijske politike 2021–2027 in NOO ter intenzivno vključevanje kulture pri načrtovanju sredstev za novo evropsko kohezijsko perspektivo.

Celovita prenova Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo.

Priprava in sprejetje celovite Nacionalne strategije arhitekture.

Vzpostavitev nacionalnega programa za internacionalizacijo kulture.

Vzpostavitev enotne podatkovne platforme o kulturi (eKultura) in prehod na podatkovno podprto odločanje (evidence-based policy) z uvedbo javnih evalvacijskih mehanizmov.

Gradnja občinstva kot osrednja strateška naloga kulturne politike. Poseben poudarek na umetniški in kulturni produkciji v slovenskem jeziku.

Sprejetje Zakona o slovenskem jeziku kot nadomestilo za obstoječi Zakon o javni rabi slovenščine in celovito reševanje problematike rabe slovenskega jezika, zlasti na področju izobraževanja. Slovenski jezik se opredeli kot identitetno jedro slovenske kulture.

Prenova zakonodaje, ki ureja avdiovizualno ustvarjenje in okrepitev financiranja z uvedbo izvenproračunskih virov.

Revizija uspešnosti črpanja evropskih sredstev in dosedanje realizacije projekta Vzpostavitev enotne podatkovne platforme o kulturi (eKultura).

Pilotna uvedba kulturnega bona za 18-letnike (v vrednosti 200 EUR) za spodbujanje obiska kulturnih prireditev in nakupa knjig.

12. LOKALNA SAMOUPRAVA, KOHEZIJA IN REGIONALNI RAZVOJ

Krepitev regionalnega razvoja z večjo vlogo regij in regionalnih središč, zmanjševanje razvojnih razlik med regijami ter spodbujanje enakomernega razvoja, zlasti manj razvitih regij.

Krepitev lokalne samouprave ter večja vloga občin pri razvoju države, ob zagotavljanju stabilnega in predvidljivega financiranja občin.

Decentralizacija države ter uvedba celovitega pristopa k prenosu pristojnosti, odgovornosti in virov na lokalno in regionalno raven, vključno s prenosom določenih državnih funkcij, javnih storitev ter razvojnih in investicijskih projektov.

Vzpostavitev regionalne ravni upravljanja države z uvedbo pokrajin kot druge ravni lokalne samouprave, z jasnim časovnim načrtom postopnega uvajanja, s prenosom pristojnosti in zagotovljenimi finančnimi viri ter opredelitvijo njihove vloge kot ključnih nosilcev regionalnega razvoja.

Opredelitev vloge in statusa regij, vključno z razvojnimi regijami in regionalnimi središči, ter njihovega formalnega položaja v sistemu upravljanja države.

Krepitev koordinacije med državo, občinami in regijami ter spodbujanje medobčinskega sodelovanja.

Učinkovito, pregledno in razvojno usmerjeno črpanje evropskih sredstev ter vzpostavitev uravnoteženega sistema upravljanja, ki zagotavlja večjo dostopnost sredstev za manj razvite regije, ob krepitvi nadzora, učinkovitosti porabe in usmerjenosti v projekte z višjo dodano vrednostjo.

Poenostavitev postopkov za prijavo in izvajanje projektov ter pospešitev postopkov umeščanja v prostor za razvojne projekte.

Uvedba enotnega projektnega in investicijskega modela, ki vključuje analizo stroškov in koristi, standardizirane postopke, kontrolne točke ter evalvacijo.

Vzpostavitev enotnih digitalnih rešitev za upravljanje projektov, vključno z enotnim portalom za prijavo, spremljanje in nadzor projektov ter širšo digitalizacijo postopkov na lokalni ravni.

Povezovanje regij z gospodarstvom, raziskovanjem in izobraževanjem ter razvoj infrastrukture kot ključnega elementa regionalnega razvoja.

Prenova sistema financiranja občin z večjo finančno avtonomijo, preglednostjo in prilagoditvijo dejanskim stroškom izvajanja nalog.

Prenova prostorske politike z namenom poenostavitve zakonodaje, aktivacije neizkoriščenih zemljišč ter povezovanja prostorskega načrtovanja z investicijskim ciklom.

Spodbujanje razvoja podeželja in lokalnega gospodarstva z ukrepi za krepitev podjetništva, ustvarjanje delovnih mest in izboljšanje gospodarske vitalnosti lokalnih okolij.

Razširitev instrumenta celostnih teritorialnih naložb (CTN) z mestnih občin na širše funkcionalne oziroma regionalne ravni ter okrepitev vloge občin pri načrtovanju in izvajanju kohezijskih programov.

Poenostavitev postopkov za zagotavljanje zemljišč za projekte v javnem interesu, kot so javna infrastruktura, vrtci, šole, najemna stanovanja in športni objekti.

Krepitev avtonomije lokalnih skupnosti pri določanju razvojnih prioritet ob zagotavljanju ustreznega financiranja nalog občin ter enakopravnega dostopa do državnih in evropskih sredstev, ob zagotovitvi ustrezne ravni sredstev za ohranitev učinkovitosti razvojnih instrumentov.

Oblikovanje vladnega Strateškega sveta za lokalno samoupravo, kohezijo in regionalni razvoj.

13. OBRAMBA

Sistematičen pristop k pridobivanju kadra, dolgoročna stabilizacija kadrovskih tokov ter vzpostavitev uravnotežene kombinacije profesionalne in rezervne komponente Slovenske vojske. Povečanje deleža vojakov in zajezitev nesorazmerij v strukturi visokih činov. Racionalizacija števila formacijskih mest v poveljstvih in poveljstev, prilagoditev vojaške organizacije realnim varnostnim in operativnim razmeram.

Nakup ključnih oborožitvenih sistemov za izgradnjo osrednjih vojaških zmogljivosti za nacionalno in kolektivno obrambo. Modernizacija Slovenske vojske z uvajanjem brezpilotnih sistemov, umetne inteligence, naprednega elektronskega bojevanja in robotike.

Zagotovitev preglednih, strokovnih, hitrih in strogo nadzorovanih obrambnih nabav ob učinkovitem parlamentarnem nadzoru, jasni odgovornosti naročnika ter obvezni vezavi večjih nakupov na sprejete razvojne, doktrinarne in zmogljivostne prioritete Slovenske vojske.

Vzpostavitev srednje bataljonske bojne skupine.

Ukinitev orožarskega holdinga DOVOS in prenos nalog na Direktorat za logistiko na ministrstvu z zagotovitvijo delujočega parlamentarnega nadzora. Revizija dosedanjih nakupov OVO, za katere se sumi, da so izvedeni netransparentno.

Krepitev kibernetske varnosti z vlaganjem v sodobno opremo, tehnologijo in znanje.

Okrepitev in profesionalizacija Sekretariata Sveta za nacionalno varnost kot stalnega strokovnega, operativno-koordinacijskega in administrativnega organa vlade za podporo odločanju, kriznemu upravljanju in medresorskemu usklajevanju na področju nacionalne varnosti, brez poseganja v zakonske pristojnosti posameznih organov.

V osnovne in srednje šole se postopno vključujejo ali nadgrajujejo vsebine varnostne in državljanske odpornosti, ki bodo zajemale domoljubje, civilno zaščito, prvo pomoč, obrambo, notranjo varnost, hibridne in kibernetske grožnje ter odgovorno ravnanje v krizah.

Izboljšanje statusa prostovoljnih gasilcev ter drugih pripadnikov sil zaščite in reševanja, odprava administrativnih ovir ter dodatno krepitev podpore prostovoljstvu.

Nadgradnja sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami z ustanovitvijo Nacionalnega centra civilne zaščite kot operativnega vozlišča za obvladovanje kriz, nesreč in izrednih razmer, ob jasni povezanosti z Upravo RS za zaščito in reševanje, lokalnimi skupnostmi, Slovensko vojsko, policijo in drugimi službami.

Nadgraditev klicnih centrov 112 ter nadgradnja sistema potisnih sporočil za hitro alarmiranje prebivalstva.

Okrepitev podpore za veterane s poudarkom na slovenski osamosvojitvi in vojni za Slovenijo 1991. Zagotovitev dostojnega pokopa žrtev vseh totalitarnih režimov, vrnitev spominskega dneva za žrtve komunističnega terorja, izdaja mrliških listov vsem mrtvim ter izvedba DNK analiz za identifikacijo žrtev množičnih morišč.

14. ZUNANJE IN EVROPSKE ZADEVE

Aktivna, interesno usmerjena in suverena zunanja politika Republike Slovenije kot orodje za zaščito nacionalnih interesov, gospodarstva in varnosti ter kot pomemben element zagotavljanja nacionalne varnosti, ob povezovanju zunanje politike z gospodarskimi, razvojnimi in varnostnimi cilji države.

Strateška usmeritev Slovenije v Evropski uniji temelji na zaščiti nacionalnih interesov, spoštovanju načel subsidiarnosti in sorazmernosti ter krepitvi Evropske unije kot prostora varnosti, gospodarske konkurenčnosti in sodelovanja med državami članicami. Slovenija podpira okrepljeno evropsko sodelovanje na področjih zunanje, varnostne in obrambne politike ob ohranjanju suverenosti držav članic ter brez prenosa dodatnih pristojnosti, ki niso v skladu z nacionalnimi interesi Republike Slovenije.

Aktivno sodelovanje Slovenije pri oblikovanju politik EU, krepitev vloge Slovenije v institucijah EU ter aktivno zastopanje slovenskih interesov na evropski ravni, ob povezovanju evropskih politik z nacionalnimi razvojnimi cilji.

Opredelitev enotnega pristopa k zastopanju interesov Slovenije v Evropski uniji z aktivnim vključevanjem v zakonodajne postopke, krepitvijo vloge slovenskih predstavnikov v institucijah EU ter usmerjenostjo v razvojne prioritete in učinkovito črpanje sredstev.

Krepitev bilateralnih odnosov s ključnimi državami ter aktivna vloga Slovenije v mednarodnih organizacijah.

Krepitev sodelovanja z državami Zahodnega Balkana ter podpora širitvi Evropske unije.

Krepitev gospodarske diplomacije v sodelovanju z MGDŠ ter vzpostavitev celovitega in koordiniranega modela internacionalizacije gospodarstva in razvojnega sodelovanja, ki povezuje gospodarsko diplomacijo, razvojno pomoč, podporne mehanizme za podjetja ter vključevanje slovenskega gospodarstva v mednarodne projekte.

Krepitev povezovanja zunanje politike z gospodarstvom, investicijami, izvozom, turizmom in znanostjo ter priprava jasne strategije gospodarske diplomacije in internacionalizacije slovenskega gospodarstva.

Krepitev diplomatsko-konzularne mreže glede na strateške interese države ter možnost zaposlovanja usposobljenega lokalnega osebja na predstavništvih, ki se prvenstveno ukvarja z gospodarsko diplomacijo in promocijo Republike Slovenije.

Aktivna podpora slovenskim podjetjem na tujih trgih ter vključevanje slovenskega gospodarstva v mednarodne projekte.

Prenova organizacije diplomatske mreže z namenom večje učinkovitosti, jasne opredelitve prioritet ter krepitve razvojne, projektne in gospodarske vloge diplomacije.

Krepitev povezav s Slovenci v zamejstvu in po svetu ter podpora ohranjanju identitete, jezika in kulture, s posebnim poudarkom na gospodarski, znanstveni in kulturni diplomaciji v državah, kjer prebiva avtohtona slovenska narodna skupnost.

Vzpostavitev uravnoteženega sistema upravljanja evropskih sredstev v mednarodnem kontekstu, ki zagotavlja večjo dostopnost sredstev, učinkovito zastopanje interesov ter usmerjenost v projekte z visoko dodano vrednostjo.

Aktivno sodelovanje v NATO ter krepitev sodelovanja z zavezniškimi državami.

Povezovanje zunanje politike z varnostjo in geopolitičnim položajem ter vključevanje obrambne komponente v okvir internacionalizacije gospodarstva, z aktivno podporo države za vstop slovenskih podjetij na tuje trge, zlasti v sektorjih varnosti in obrambe.

15. SLOVENCI V ZAMEJSTVU IN PO SVETU

Opredelitev celovite politike do Slovencev v tujini, ki vključuje ohranjanje identitete in kulturne dediščine slovenskih skupnosti po svetu ter arhiviranje njihovega delovanja, ob hkratni krepitvi povezav z uspešnimi posamezniki slovenskega porekla na gospodarskem, znanstvenem in kulturnem področju ter njihovem vključevanju v razvoj Slovenije, sistematično mreženje Slovencev, ki so se izobraževali ali delujejo v tujini, z namenom njihovega dolgoročnega povezovanja z matično državo.

Krepitev sodelovanja s slovenskimi narodnimi skupnostmi v sosednjih državah, vključno z lažjim dostopom do izobraževanja v Sloveniji in priznavanjem izobrazbe, ob določitvi enotnega modela in obsega vključevanja diaspore v razvoj države. Aktivna pomoč pri ohranitvi ali pridobitvi lastnega zastopstva v državnih, deželnih in lokalnih izvoljenih organih sosednjih držav. Okrepitev dejavnosti za izvajanje bilateralnih in multilateralnih mednarodnih pogodb in medvladnih sporazumov, ki vključujejo manjšinske pravice Slovencev v zamejstvu.

V sodelovanju z lokalnim okoljem in institucijami v lasti rojakov odpiranje t. i. slovenskih hiš tam, kjer živi slovenska skupnost – to bodo informacijski centri s funkcijo promocije slovenskega gospodarstva, turizma, kulture, znanosti, športa itd.

Posvečanje posebne pozornosti kakovostnemu izobraževanju narodnih skupnosti v slovenskem jeziku/manjšinskemu šolstva na vseh stopnjah – otroško varstvo, osnovna in srednja stopnja.

Okrepitev sodelovanja in povezovanja med slovenskimi organizacijami in podjetji v zamejstvu in po svetu.

Razširitev prijavnih pogojev za razpise na področju kulture tudi za Slovenke in Slovence v zamejstvu in po svetu.

Slovenska demokratska stranka

Janez Janša

Nova Slovenija – krščanski demokrati

Jernej Vrtovec

Slovenska ljudska stranka

dr. Tina Bregant

Demokrati Anžeta Logarja

dr. Anže Logar

FOKUS Marka Lotriča

Marko Lotrič

Ljubljana, 21.5.2026